

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sosenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Ponamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se nasitne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Velika noč pa Slovenci.

Kmalu zapojejo sedaj tihi zvonovi in po cerkvah zadoni vesela: aleluja. Kristus je vstal. Verni Slovenci se tega praznika uže od nekdaj veselijo, najbolje se vé tisti, kateri so svoje neumerjoče duše oprali v krvi Jagnjeta. Očiščena vest, stan milosti in nesreče, katere jih tlačijo. Radujejo se s sv. Cerkvijo o zmagi Zveličarjevi. Duhovno veselje pa je pomnoženo, če mu pristopijo še drugi veseli dogodki, n. pr. v narodnem oziru. Toda takšnih dogodkov letos pogrešamo in v narodnem oziru nas štajerske, še več pa koroške itd. Slovence nemili dogodki žalijo.

Nadejali smo se letos rane spomladi. Mislili smo, da bodo meseca marca ljudje prazne njive posejali, prvo kop po vinogradih opravili. Toda naenkrat pritislila je zima in snega je obilo zapalo. V narodnem oziru smo veliko pričakovali. Mislili smo, da bode v državnem zboru sklenjena dr. Tonklijeva resolucija. Uže smo nadejali se, da zadobimo drobtinco djanske enakopravnosti v gimnazijah in učiteljišči. Prazno je bilo upanje, jalovo naše nadejanje. Naši vseskozi vrli poslanci so si mnogo prizadevali pa niso našli tiste podpore pri Čehih, Poljcih in nemških konservativcih, kakor so pričakovali. Naposled je pa še kot nemški liberallec znani minister baron Konrad potegnil z nasprotniki našimi in celó rekel, „da se našim željam po slovenskih paralelkah“ (t. j. profesorjih slovenskih in slovenskem poduku po slovenskih knjigah, dokler se slovenski otrok dovolj nemški ne nauči) „ne more ustreči in da nam Slovencem sploh ni prava resnica s tem, česar uže toliko let želimo in prosimo; in ker naše želje niso resnobne, zato mu tudi treba ni, na nje ozirati se“. Dr. Tonklijeva resolucija bila je potem finančnemu odboru vrnena, da jo popravi, a popravljanje bode trajalo do drugega leta, ker je državni proračun uže dokončan in sprejet. Za letos je resolucija pokopana.

Izjava ministra Konrada pa je takšna, da o njej pisati ne moremo, če nečemo, da bi list bil konfisciran. Le toliko rečemo: naše narodne želje in terjatve so nam tako resnobne, da ne moremo od njih nikoli odjenjati. Mi hočemo na slovenskih tleh kot Slovenci živeti in napredovati. Ponemčiti se ne damo. Mi nosimo z Nemci jednaka bremena in tirjamo enakih pravic. Prav za prav naloženih imamo večjih bremen pa vendar zahtevamo jako malo in še te drobtince se nam ne privoščijo.

Slovenski Štajer šteje 464.000 prebivalcev, v ogromnem številu samih Slovencev; nemški Štajer pa ima okolo 900.0000 ljudij, tedaj blizu polovico več. Človek bi sedaj mislil, da bodo jednako razdeljena tudi vojaška bremena, t. j. da bodo iz nemškega Štajera polovico več vojakov pobirali. Ali temu ni tako. Reč je skoraj popolnem na opak. Čeravno je nas po številu menje, moramo vendar veliko več vojakov dajati, kakor sosedni Nemci. Pri teh nabirajo novincev za celi regiment šte. 27 in za 2 bataljona lovcev. Ali tudi Slovenci imamo skrbeti za celi regiment št. 87 in za 2 lovska bataljona. Regiment šte. 47 pa je razdeljen, da za njega pobirajo novincev tudi na slov. Štajeru. Letos jih zahtevajo v bistriškem, mariborskem, sv. lenartskem, ljutomerskem in gornjeradgonskem okraji 2975 mož; okraji Feldbach, Landsberg, Lipnica in Radgona pa imajo dati 5869, od katerih bo še precej Slovencev iz radgonskega, cmureškega lipniškega in arveškega okraja. Sicer pa še ovo itak dovolj čudno razdelitev vojaških bremen pojasnuje sledeči doatek.

Slovenci štajerski imamo še sami oskrbovati z ljudmi celi 6. artilerijski regiment, čegar službeni jezik je slovenski, in vrhu tega služi mnogo naših slovenskih vojakov pri 5. dragonerskem regimentu in pri pijonirjih.

To je vendar ogromno vojaško breme, katero je Slovencem štajerskim naloženo in kate-

rega je za polovico večje število štajerskih Nemcev oproščeno.

Ako toraj Slovenci uživamo toliko jednopravnosti pri vojaških bremenih, zakaj bi resno bno ne postopali in glasili se za betvico narodne jednopravnosti? Če država od nas tirja tolikih žrtev, zakaj bi ona nebi dolžna bila tudi nam nekaj dati, česar potrebujemo v narodnem oziru? Gotovo, kar Slovenci tirjamo zastran šole, uradov, javnega življenja, to je opravičeno na vse strani. In da nam je popolnem resnica, to kažejo vsi dosedanji slovenski tabori, vse volitve, brezštevne prošnje itd. In tako bomo delali naprej, dokler ne dosežemo, česar nam treba in kar nam gre pred Bogom in pred ljudmi. Tedaj bomo pa tudi v narodnem obziru obhajali svoje vstajenje od narodne smrti, obhajali bomo tudi v narodnem obziru veselo veliko noč!

Volitve za okrajni zastop celjski.

II. Če je pa ravno resnica, da so se nekateri slovenski kmetijski volilci dali preslepiti in na mesto volilni listek narodnih kandidatov si vsiliti dali nemških kandidatov listek, se mora pa vendarle resnično javno reči, da je takih izdajevalcev naše narodnosti le prav malo bilo in gotovo ne več, kakor ima človek prstov na eni roki!

Vidi se tedaj, da kmetijski volilci ne morejo odločiti pri volitvi omenjene skupine, dokler bode vsaka celjska koč šteta med veliko gruntno posestvo.

Omeniti še moram, da je nemška stranka dne 7. t. m. v komisijo za vodstvo volitev volila tudi znanega dr. Glantschnigg-a, če ravno on nima volilne pravice niti v skupini velikega posestva, niti v eni ali drugi skupini, ker on ni posestnik in le majhen davkoplačevalec! Tudi niso hoteli Nemci niti enega člana za omenjeno komisijo iz Slovencev sprejeti! Gosp. Mihael Vošnjak se je pritožil zoper to ravnanje in zoper tako sestavljeno komisijo — pa zastonj, celjski liberalci niso hoteli tej čisto opravičeni tirjatvi ustreči, še posmehovali se so, rezali in surove izraze rabili! To je nemška ravnopravnost in pravičnost!

Čudno je tudi, da je nemška večina v skupini velikega posestva volila dr. Glantschnigg-a in še dva druga dohterja v okrajni zastop, ker nobeden teh ni davkoplačevalec in ne vé, kako težko se priklade, naložene v okrajnem zastopu plačujejo! Takim gospodom je vse enako, ali naloži okrajni zastop 10 ali pa 50 odstotkov na davek, ker on na vsak način niti krajcarja ne plača! Takim ljudem gre za nemčurstvo in liberalstvo.

Volitva v skupini mest in trgov pa v kmetijskih občinah, ktere so bile odločene na 9.

oziroma 10. t. m. so se vsled ukaza graške namestnije preložile. Nekateri pravijo, da bo se tudi v velikem posestvu še enkrat volilo, ker se je nekim kmetom po sili narodni volilni listek iz rok vzel,

Jaz pa mislim, da so se volitve za mesta in trga le zaradi tega ustavile, ker je Celjsko mesto pritožbo vložilo zoper odločeno število zastopnikov Celjskega mesta v skupini mest in trgov. Pred 3 leti je namreč občinski zastop Celjskega mesta v skupini mest in trgov volil 5 členov v okrajni zastop, sedaj se je pa pokazalo, da po visokosti davka bi le samo dva voliti smel in zoper to je Celjski župan v Gradci pritožbo vložil. Zakaj so se pa tudi volitve kmetijskih občin ustavile, to ne moremo razumeti! Zna biti, da gospodje nemčurji še potrebujejo časa za agitacijo!? Je pa škoda za trud — vkljub „Celjskemu lisjaku“!

Gospodarske stvari.

Šalate in česinj.

Najboljša zemlja za šalate je trdna močna iloviča, ki se je že jesen poprej dobro pognojila in čez zimo ležati pustila, da je kolikor najbolj sprhitela. Meseca februarja ali začetek marca se zemlja z grabljami poravna in čebulici po vrsti 40 centimetrov jedna od druge in po 24 centimetrov čebulic od čebulica oddaljen posade. Za posajanje čebulic se pa ne jemlje sadivni evk ali pa motika, ampak čebulici se le s prsti v zemljo vtisnejo. Brž ko so se korenine prijele, morajo se zopet pritisniti, da korenine čebulic ne vzdignejo iz prsti. Na dalje ni drugega dela pri njih kakor rahlo okopanje, da dobro prospevajo. Za posajanje se morajo lepi, dobro rašeni in zdravi čebulici vzeti. Le iz takih vzrastejo tudi lepi čebuli.

Število raznih sort ni ravno veliko. Razločujejo se le večidel po barvi in podobi, kakovost je pa skoraj pri vseh taista. Izmed šalat je navadna, bledorudeča sorta bolj rodovitna od temnorudeče Jersevljanske sorte. Dobra srebrenokožnata sorta se lahko s česnom zameni, od ktere se pa le navadni česen prideluje.

Inkarnatna detelja.

Ta deteljna sorta tudi v suhi in medli zemlji še precej stori. V boljsem zemljišči pa daje tudi boljše pridelke. Ostrega podnebja ta detelja ne prenaša dobro. Seče ali kosi se nekaj prej ko navadna slovenska detelja. Vendar pa se ne hvali, da bi enako bogate pridelke dajala ko ta in tudi živina je ne je tako rada. Seje se jeseni v strnjarih žitnih sort, pa tudi spomladi. Ta detelja se tudi priporoča, da se z

njo plehe med navadno domačo deteljo zesevajo. Semena je treba 15—28 kilo na hektaro.

Vinski sejem bo v Zagrebu dne 25., 26. 27. aprila t. l. Na sejem pusti se tudi slivovica, drožena in tropinska žganjica.

Svinje na Ogerko prodavati je sedaj zopet dovoljeno.

Trsove sadike, t. j. ukoreninjeno trsovje prodavati je ostro prepovedano zavoljo trtne uši. Vinogradarje toraj svarimo, naj se varujejo. Kazen je velika.

Sejmi. 27. marcija: Podčetrtak. Ligist, Ljutomer, Ptujška gora, Teharje, Wildon; 29. marcija: Gradec, Nova cerkva, 31. marcija: Dobje, 2. aprila: Artič, sv. Lenart v Slovensk. Goricah, Rogatec, Marija snežnica v Slovensk. Goricah, Cirkovica.

Dopisi.

Iz Vitanj. (Nov župan.) Pred kratkim smo imeli volitev novega župana. Kakor je pri nas že navada, bil je izvoljen strasten nemčur, namreč J. Putschnik (nekdaj se je pisal Pučnik). Kako da je ta človek pri naših nemčurjih do te časti došel, to se nam, ki Jožeta iz Blatne vasi dobro poznamo, jako čudno dozdeva. Ali mislite, da so ga izvolili, ker je morebiti premožen? Ali pa morebiti, ker je prebrisane glave? — Kajše, to bi se jako motili. Mi le toliko vemo, da dobro kričati zna, in to se morda Vitanjčanom najbolj dopade. Pred večimi leti je študiral v latinskih šolah v Celji. Toda tukaj se mu je jako slabo godilo, kajti zaporedoma je v svojih spričevalih dvojke in trojke domu nosil. Po velikih težavah je do 4. latinske šole došel. V tej šoli je bil celi 2 leti in na zadnje je tako slabo spričevalo dobil, da ni smel to šolo v Celji še enkrat ponavljati. Podal se je potem na učiteljsko izobraževališče v Maribor. Pa tudi tukaj mu ni šlo od rok, ker v sedanjem času morajo učitelji biti prebrisane glave in tisti, kateri hočejo učitelji postati, se morajo marljivo učiti. Pozneje smo ga videli kot suplentnega podučitelja v Ločah in potem v Vitanji, kateri službi je zaradi pomankanja učiteljev in po mnogih klečeplaznih prošnjah dobil. In tako bi bil moral ta ubogi, ker ni skušenj imel, danes ali jutro tudi učiteljstvo popustiti. In kam potem? — Naposled ga je neka vdova in hišna posestnica v Vitanji za moža vzela in mu tako vsaj stanovanje zagotovila. Ubogi Vitanjčani, da nimate v svoji sredini za županstvo bolj duševno zmožnega moža! Iz kakih glav to nemškutarsko gnjezdo obstoji, lahko dragi čitatelji sami sodite. Glejte, ne samo, da so ga za župana postavili, izvolili so ga tudi v velikem posestvu v okrajni zastop

in že poprej v odbor okrajnega šolskega sveta, da bi tamkaj svojo modrost, o katerej nam ni nič znanega, pokazaval. O duševno skromni Vitanjčani, ki imate tako prebrisano glavo na svojem krmilu! Vi bi ga še morebiti, — ako bi mogli, — zaradi tega, ker je nekdanj slisal, kako se mladina podučevati mora, za šolskega nadzornika postavili. Take glave Vam pač iz srca radi privoščimo, kakor tudi „Celjskega lisjaka“, iz katerega svojo modrost srkate. —

Iz Ljutomerskega okraja. (Ceste, železnice.) Zdaj, ko imamo zopet novi okrajni zastop, želel bi mu nekatere reči na srce položiti. Glavna reč okrajnemu zastopu so ceste, dobroto njih vsaki lehke spozna. Dosta se je v tem storilo, ali vse še vendar ni dognano. To, kar se je na Malonedeljski cesti storilo, to ni bilo samo potrebno, temuč je tudi pravično: celi okraj bodi, pa ne samo nekteri deli, z okrajnimi cestami prevlečen! Moja misel je toraj, kar se okrajnih cest tiče, ta: Malonedeljska občinska cesta naj se vzame med okrajne ceste, zveže pa se naj na Kamenščaku in v Drakovcih s ptujskimi, a na Grabah z Jurjevsko okrajno cesto, in ako bode enkrat ormoški okraj tisto cesto, katero je v zadnjem času do Koračie naredil, do naše meje v Godomarcih ali kam inam potegnul, potem bi kazalo, tudi to cesto z malonedeljsko zvezati. Za ormoški okraj, mislim, da bode to storil, ker drugače ne zastopim, zakaj bi mu cesta do Koračie bila, ako nebi hotel te kraje s trgovino k sebi potegniti. Te zveze bi potem zadostovale na vse strani, zdajna lukovska cesta pa bi se lahko potem takem popolnoma opustila. Tudi Veržej in Moto naj ne boli glava za njihovo cesto iz Starevesi proti Razkeržju, toliko je gotovo, da ta cesta ne more nikoli več kakega pomena imeti. Ali gledali naj bi za to, da se iz Veržeja proti sv. Križu in iz Mote proti Ljutomeru in potem tu in tam do Mure okrajna cesta naredi bodoč je zelo verjetno, da na ti ali oni strani Mure bode sčasom železnica narejena, in meni se zdi, da poprej na oni strani, kder veliko ogerskih velikašev, ki pri ogerski vladi mnogo premorejo, svoja posestva imajo, in ker tudi Varaždinci, kakor sem slišal, svojo zvezo s Čakovcem imeti hočejo. Pa naj si bode tako ali onako, Veržej in Mota sta vselej na dobrem, a celi okraj pa bode moral za to skrbeti, da bode na vse kraje z železnicami barem neko zvezo imel. Od ene strani Središče, Ormož, Ptuj, od druge strani pa Radgona in morebiti druga postaja unkraj Mure.

Iz Brašlovca. (Trije tujci,) ki so k nam „privandrali“ iz drugih srenj, pa nekoliko premoženja nalovili, hočejo zdaj celi trg strahovati in Slovence pri volitvah spodrinoti. Prvi je pred leti prinesel vse svoje imetje v robci, sedaj pa rogovili, kakor bi obseden bil. Bog ne

daj tega voliti, da bi s trgom delal, kakor bi hotel. Drugi je pri vojakihi nekaj s konji in kocami opraviti imel. Kdo ga zamore voliti? Tretji pa je uže pred leti ščuval pobaline na poštene narodne može, ki so bili v odbor izvoljeni. Slovenci, bodimo vrli može Savinjske doline, ne hodimo rogoviležem na limance. Volimo svoje domače poštenjake.

Iz Mežne doline (Pošta v Prevalih) Slovencem ni mila. Prineseš list s slovenskim napisom, zaslišiš: aber diese dummen windischen Adressen. Predzadnja štv. „Slov. Gosp.“ došla mi je 12. t. m., akoravno pečat kaže, da je na pošti bila 9. t. m. Izmed 4 iztisov je listonoša dobil samo enega. Lani in letos sem moral 4-krat reklamirati. Listi s slovenskimi napisi čestokrat izostanejo. Poštar proščen, naj bi meni pošto hranilnično knjižico slovenski napisal, odgovoril je: „Ich versteh' nicht windisch“. Vabil slovenskih k pristopu k poštnej hranilnici nisem videl, pač pa ima „Nabiralnica“ nemško-slovenski napis. Menda poštar čisto nemškega ni dobil.

Iz Hrastnika. (Seja kmetiške podružnice.) Kmetiška podružnica za Trbovlje in Hrastnik imela je 18. marca popoldne ob treh v Hrastniški šoli drugo letošnje zborovanje, katerega se je udeležilo 21 udov. Novoizvoljeni predsednik, gosp. Valentinič, je s prijaznim pozdravom sejo otvoril. Govor g. Ferd. Roš-a o boleznih goved s povdarkom, kako se je pomagati pri porodu telet, ako je lega mladega v maternici napačna, bil je, kakor tudi govor g. predsednika o sadjereji v občno zadovoljnost navzočih rešen. — Sklenilo je društvo kupiti za boljšo rejo dva bika i merjasca. — Naznani se pa central. odboru želja, v laškem okraji ne samo na enem okraji „licencirati“ bike, ampak na dveh i sicer v Hrastniku i v Rimskih toplicah. Konečno bi še omenil, da je bil napad v „Slov. Gosp.“ štev. 11. zadevajoči našega predsednika, g. Valentiniča kriv, ker ni on, kakor „Tagespošta“ sama priča, pisatelj onih zagriženih besed v tem Graškem židovskem listu. E. M.

Od sv. Janža na vinskej gori. (Župan in učitelj.) V štev. 11. Slov. Gospodarja se nahaja v raznih stvareh poročilo iz sv. Janža na vinskej gori, da je poprejšnji župan zopet izvoljen, in da on slovensko vraduje, to je resnica, naj bi njega v tej stvari vsi g. župani po Slovenskem svetu posnemali, da bi se pa g. učitelja Franc Zagorinčnika radi iznebili, in da on nemškutari, to pa ni res tako. Marveč kdor tega gospoda prav pozna, ve, da je on izvrsten narodnjak slovenski, in priden učitelj, iskren katoličan, kojega bi si naj nekteri učitelji v izgled vzeli; da pa njega nekatere osebe zarad kaznovanja otrok v šoli tožijo, se ta reč v ozir jemati ne more, ker pametni g. učitelj

gotovo čez postavo, in brez potrebe šolskih otrok kaznoval ne bode; vsi pa kateri učitelja zaradi tepenja otrok tožijo, naj spoznajo, da je božjega strahu v šoli potreba. M. L.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar so bili jako nevoljni, ko so zvedeli, kako je nemško-liberalni prusak in poslanec Schönerer nesramno govoril. Bismarka hvalil in naznanjal, da bodo Prajzi skoro našemu cesarstvu vzeli najlepšo deželo česko. In takega človeka še zagovarjajo nemško-liberalni listi. Kmetje slovenski, puntarji onim l. 1878 za nemški Frankfurt razsajajočim podobni vzdigujejo se zopet, tokrat oviti v ovčjo kožo nemškega liberalizma. Ostanimo kakor takrat zvesti svojemu cesarju! — Državni zbor snide se 3. aprila; meseca junija zboruje štajerski sedanji deželni zbor zadnjokrat, nove volitve bodo pri nas drugo leto; na Kranjskem pa uže letos. Štajerski in koroški deželni odbor ne storita čisto nič, da bi Slovenci zvedeli, kaj delata, vse deželne postave in odborski ukazi izhajajo nemški, akopram Slovenci precej deželskih doklad plačujejo. — Česko šolsko društvo v Tešnu na Šlezkem snuje česko gimnazijo. — Ode-rška postava in postava zoper pijance je na Gališkem v 5 letih znatno zmanjšala število zločincev. — Slovenske posojilnice, med njimi tudi št. Jakobska na Koroškem, izprosile so si od finančnega ministra slovenskih obrazcev ali blanket za menjice; nemčurji hočejo jeze pok-niti. — Srbi hrvatski sklenoli so Hrvatom pomagati, da priborijo Hrvatskej večjo neodvisnost od Magjarov in pridobijo Dalmacijo.

Vnanje države. Na Ruskem se je bivši minister Makov in njegov tajnik usmrtil. Bala sta se preiskave, ker sta veliko milijonov iz državne blagajnice ukradla. — Rumunski kralj in kraljica odpotovala sta v Italijo. — Bolgar-ska vlada je sklenola staviti železnico Ruščuk-Sofija; knez pa obišče grškega kralja in črno-gorskega kneza. Italijani so razburjeni, da še iz turške zapuščine niso nič dobili; iščejo povsod zaveznikov pa nihče jim prav ne zaupa. Kralja in kraljico je zopet nek postopač napal in javno zasramoval v Livornu, oficir je z golim mečem moral kralja braniti. — Na Francoskem, Španskem, Portugalskem delajo skrivni zarotniki na to, da bi nastala revolucija in da bi bogate ljudi vse poklali in premoženje raz-delili. V Parizi so policaji in vojaki komaj za-branili večjo vstajo stradajočih delavcev, ki nimajo zaslužka. — Še huje pa razsajajo Irci na Angleškem. Vladino palačo v Londonu, kder prebivajo ministri, so hoteli z dinamitom raz-rušiti; palača je močno oškodovana pa razdjana ni, tudi ni bil nihče ubit pač pa so v velikem

delu mesta vsled groznega poka potrupane na oknih vse šipe; strah je povsod velik in policaji in vojaki morajo noč in dan stražiti in javna poslopja varovati. Glavači irskih zarotnikov so deloma v Parizi deloma pa v New-Yorku v Severni Ameriki. Tam je tudi nemških socijalistov glavač, po imenu Most. Ta je nedavno naznanjal, da bodo delavci in nemanichi v Evropi naredili strašno revolucijo, kakoršne še ni bilo. Sad neverstva hitro zori.

Za poduk in kratek čas.

Trst.

Na sopraznik sv. Sholastike slavne sestre še slavnejšega sv. Benedikta očeta zapadnih menihov — v pondeljek 10. februarja leta 1879. se poslovim od prijaznega Reškega mesta, da jo udarim proti Trstu. Stopivši na Reškem kolodvoru v prostorno sobano, skoči mi ko solnce v oko madjarski napis: ostaly I. in ostaly II. V madjarskem jeziku umem sicer le — molčati vendar si lahko brez posebnega truda rastol-mačim rečeni poziv. Ostaly je soba, v katerej treba potovalcu ostati ali počakati, dokler ne pozvoni železniški zvon na dalnji odhod. Res ni bilo treba dolgo ostajati, kmalu je zazvižgal hlapon in že smo drdrali za morskim obrežjem. Pri konci mesta sem še pozdravljaj prelepi mestni vrt „jardino publico“, kder sem včeraj občudoval krasne, raznolične cvetlice, ki zelene in cvetó tukaj po gredah, ko črta ravno uređenih. Rado prav rado se mi je paslo oko po živo zelenih tujah in cipresah, po zatemnelih palmah oleandrih in ahornih. Vso vožnjo do prve postaje Metulja, ponujal se je potnikom čarobno-divoten razgled na levo čez vedno nemirno luko Kvarnersko. Vendar na desno ni očes razveseljeval lep, prijeten in zanimiv svet. Doli so žalostni in zapuščeni, gore pa gole in mrtve. Raste le bičje in dračje, trnje in grmovje, vsepovsodi je obilo nasuto bodečega kamnja.

Ne maram, ker ne morem in ne moram lepe imenovati ali celo opisati te preubožne okolice nekda bogato obgozdenega Krasa. Dolgočasna ker enolična je vožnja in pot po tem kosi zemlje, kder gledajo v tebe iz globokih jarkov in brezen sive skale, kakor brezočne jame iz trohljive mrtvaške glave. Le tu pa tam si odpočije ubogo oko na nizki vinski trti, katero duši pesek in grdo robidovje. Potem takem je vendar res vse, kar sem koli kedaj čul ali čital o Istrski deželi, da je preuborno obdarovana od narave vsaj v današnjih dneh — a svoj čas ni bilo temu tako. Kras ni več krasen, kakor je bil v davno minoli dobi, ko so ga zaljšale lepe lipe, bele breze in košate bukve, ko so ga senčili jasni jaseni in hrasti orjaški.

Kakoršen je sedanji Kras, takošno si mislim Kečkemeter pusto. Rodne zemlje in plodne je le za pedi globoko; plug bi rezal golo kamenje. Še tega, kar je po sodbi starega, grškega modrijana Pindara najbolje — voda, še te pomanjkuje Kraševcem. Juterna rosa in večerna jo morate nadomestovati.

Ves Kras, kolikor sem ga videl, zdi se mi, da je kakor zmrzneno široko morje, preko katerega negibljivega valovja hiti parnik brez jader-črni hlapon.

Druga postaja od Reke gor je majhno, samotno selo Jurdani. Odslej zapazuje oko potnikovo tam na levici v hribih vasice Lipo in Skalnice. Zatim sreča železni vlak tihotne kraje Pasijak, Bistrico in Trnovo, kder tujea pozdravlja s solnčnega holmea milo ljuba cerkvica.

Mimo par samotnih sel in skozi kake tri predore ali podzemeljske prekope je prigrmel vlak ob večernem mraku do sv. Petra, od koder smo po kratkem odmoru blisknili proti Trstu, po katerem mestu je moje srce toli koprnelo. Žal prav žal, da mi je nočna tema zabranjevala razgled po bližnji okolici in na prečudno morje, ki se pri Občini potniku tako nenadoma prikaže, kakor bi bilo še le v tem trenutku priklopelo iz zemlje. Pozno dospevši do zaželenega cilja podam se po jasno razsvetljenih in ljudstva polnih ulicah v veliko vojaško bolenišnico k ondašnjemu dukovnemu oskrbniku vlč. g. H., ki me je preprijazno sprejel ter pod svojo streho več dni gostoljubno hranil in varno branil vsakega zla.

Trst! lepo mesto, prezanimljivo mesto! Po širocih in dokaj snažnih ulicah se gnate ljudstva raznih narodov od vseh petero delov sveta. Stopiš pak na obal Tržaškega pristanišča, misliš, da si zašel v gaj, kder rastejo smreke visoke in tenke jelke in ravne hojke — pred seboj imaš gaj od jamborov, ki se kakor po taktu neprenehoma gibljejo v nemirnem zalivu. Da! Trst je imenitno trgovsko mesto, ki se sme po sodbi Dr. Rafaela Hellbacha meriti s Hamburgom, Amstelodamom in Rotterdamom. Po 14.000 ladij in še više se zglašuje vsacega leta v luki Tržaškej.

Ni, da bi opisoval vse, kar sem videl znamenitega, dragocenega, spomina in pogleda vrednega — kdor želi natančno poznati Trst, ki je, da tako denem, ogromna ladja z močnimi mački priklenena k obrežju divnega golfa, ki meji tukaj morje adrijansko — ta naj stopi sam tje in preuči mnogobrojno mravljíšče kupčijskega sveta, ali pa naj prebira nedavno med svet poslano knjižico: „Trst in okolica. Zgodovinska slika. Spisal Matija Sila. V Trstu 1882. str. 155.“

V naslednjih vrsticah hočem spomeniti le to, kar je meni najbolj ugajalo in dopadalo.

(Konec prih.)

Smešnica 12. „Ali mi bodeš djal fajfo iz ust, ti smrkovec, zagrmi oča na svojega šletnega sinčka; mar si ti mene kedaj videl v osmem leti s fajfo v ustih? Stavenšinar.

Razne stvari.

(Mariborski oderuhi) Gassmajer, Orehek so uže bile toženi, sedaj pridejo pa še ženske na vrsto: Heumajerca in jena hčer.

(V Lobnicah) so gozdarju Hüttelnu pokradli špeh, sir in 140 fl. v bankovcih.

(Pri sv. Hemi) je drevo podirajoče se ubilo 7letnega fantiča.

(Kdo ropa otroke.) V Žabnjaku pri Slov. Bistrici je preminol 11letni fantič posestnika Pajeka.

(V Gruškem vrhu) v Halozah so tatje sina Drevenšekove Marije s pištolo obstrelili, ker je za njimi sledil.

(Rekruti) so blizu Vojnika posestniku Ajdiču iz Frankolovega zlomili nogo rekrutu A. Belaju pa v Celji razbili spodnjo čeljust.

(Sevniški okrajni zastop) je največjega nemčurja Aussererja izvolil v okrajni šolski svet! Čudno!

(Šulvereine) tiščijo med ljudi v Vuherji Brežicah in Šoštanji in vabijo denarjev iz žepa, koji bi ze druge reči potrebnejši bili.

(Pustni čas) je v Rakuschovej tiskarni; njegovi tiskarski fantiči nosijo rudečo-črno-zlate trake.

(Rumunski kralj in kraljica) mudila sta se na potovanji v Italijo v Mariboru in prenočila v gostilni „Stadt Wien“.

(Cigani) klatijo se po slovens. graškem okraji in krađejo.

(Zdravnika) želijo Šmaričani dobiti. Okraj mu ponuja 500 fl. nagrade.

(Sevniški Slaček) je sam se izdal sodnji.

(Gospodarja toži) Mahrenberški pisač. Verbanski bivši dijak Lešnik, sedaj Löchnigg. Nemčurski listi se tega neizmerno veselijo, kar je menda pri celej rabuki glavna reč.

(Glasbena matica) v Ljubljani je izdala: Jour-fixe-marš, za glasovir vglasbil in literarno-zabavnem klubu v Ljubljani poklonil Viktor Parma. Cena?

(Zadnji „Brencelj“) ima naslikanega celjskega dr. Glantschnigga, kako kuštrav in barusast z gorijačo v desnici koš poln „Kmetskih prijateljev“ nese, da se s koša cedi, kar psiček nemškutarček slastno liže.

(K odborovi seji) družbe duhovnikov, ki se bode obhajala dne 21. t. m. (velikonočno sredo) ob 2 popoldne v knezoškofijski pisarnici, čč. gg. odbornike uljudno vabi

Predstojništvo.

(Odbor za Miklošičevo slavnost) ima 26. t. m. v Narodnem domu ptujskem sejo, zvečer pa napravi čitalnica lepo veselico.

(Č. g. Božidar Rajč) je nevarno zbolel.

(Iz Gornjega grada) poroča se, da iz Dunaja sitni trgovci učiteljem vrinjavajo drage podobe cesarja Jožefa, zviti tuji klateži pa ljudi strašijo, da bodo bankovci veljavo zgubili ter obešajo lehkovernežem za bankovce slabo robo trgovinsko, tudi ščujejo ljudstvo zoper poštno hranilnice. Klateže treba napoditi.

(Pri sv. Tomaži) nad veliko nedeljo naredila je delitev milodarov po toči oškodovanim in kruha šolarjem velike nevolje in kletve, ker niso zadovoljni s tem, kako se deli.

(Nebeski petelin), ki je zadnjič v smešnici bil, je znan nemčur v Oplotnici pa tudi Konjičani imajo podobnega v trgu. Pri-lično več.

(Profesor Žitek) v Leobnu je na poti iz gimnazije tako nesrečno pal, da si je desno roko popolnem izpahnil. Bolečine so velike.

(V Mehiki) so Nemci kupili 9 milijonov oralov zemlje za nemške izseljence. Ko bi vendar naši nemčurji in nemškutarji tje hoteli potegniti, nas Slovence pa na miru pustili!

(Od Radgone) nam se poroča, da je vničarski sin in rekrut Tone Krajnc bil od dveh novincev z nožem tako hudo v glavo ranjen, da je 9. dan umrl.

(Profesor Nagele) celo na železnici slovenskih učiteljev ne pusti na miru. Nedavno je učitelja F. Majcena lovil in mu 800 fl. od „šulvereina“ ponujal — zastonj!

(Slovenske risanke) in pisanke prodava g. Lapajne v Krškem po zelo nizkej ceni.

(Nemškutarji) pri sv. Lovrenci v puščavi perkljuje vsa naznanila nemški, za edinega Nemca v trgu, za občinskega slugo. Lisjaka tudi vrlo razpošiljajo, ker si ga sicer nihče ne naroči.

(Iz Luč) toži dopisnik o slabih cestah in želi, da bi gornjegrajski okraj hotel za popravo kaj več storiti.

(Stojnčarje) pod Ptujem silijo šolsko poslopje staviti za 5000 fl. Siromaki prosijo poslanca Hermana, naj jim pokaže pot iz preteče nesreče. Večkratne toče in lani povodenj so jih hudo zadele.

(Pri okrajnih volitvah) v Konjicah je nekov Müller iz Loč grdo psoval, da so Slovenci zmagali. No, naj se pa ta stvar božja pobere, da jej ne bo treba nas gledati in poslušati. Slovenci ga vendar lahko pogrešamo.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Srobotnik 60 gold. (ustan. dopl.), Mikuš 10 gold., Šijanec Anton 12 gold., Rotnik 2 gl. Novak Ivan 1 gold.

(Slovensko društvo) obhaja v Šoštanji svoj tretji občni zbor v ponedeljek 26. marca t. l. ob 4. uri popoldne v gostilnici g. Goloba. G. dr. Jožef Vošnjak poroča o delovanju državnega zbora.

(Odbor Slovenskega društva) je dne 20. t. m. sklenil letos občne zборе sklicati v Šoštanji, Sevnici, Ptui in pri sv. Ani v Slov. goricah in sprejel več jako važnih predlogov, zlasti, kar zadeva uspešnišo uradovanje in delovanje pri odboru samem.

(Gosp. dr. Vošnjak), državni poslanec vabi uljudno svoje volilce k občnemu zboru Slovenskega društva v Šoštanj, kder bode poročal o državnem zboru in sploh o naših političnih zadevah.

(G. Haas) pride baje iz Celja v Maribor za okrajnega glavarja.

(Železnico) od Spielfelda v Radgono bi radi nekateri še prej, ko bo ogerska od Jennersdorfa do Olsnice dogotovljena, dodelali; Čmurek in Radgona prosita za dovoljenje staviti začeti in ob enem želita, da vlada akcij ali delnic prevzame za 500.000 fl.

Loterijne številke:

V Trstu 17. marca 1883: 84, 12, 62, 63, 80.
V Linci " " 9, 85, 76, 15, 3.
Budapešt " " 39, 70, 8, 13, 67.

Prihodnje srečkanje: 31. marca 1883.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Tursica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor	7 42	5 40	5 15	3 20	5 73	4 —	5 —
Ptuj . . .	9 20	7 —	7 80	6 70	6 50	5 60	7 —
Celje . . .	9 —	7 32	5 70	3 98	6 45	5 60	6 50
Gradec . .	8 29	5 47	5 77	3 38	4 79	5 62	3 98
Ljubljana .	8 19	5 43	4 53	3 —	5 61	4 3	6 18
Celovec . .	7 40	3 66	4 76	3 —	4 44	5 —	5 —
Dunaj	10 25	7 85	9 —	6 75	6 50	8 85	— 20
Pešt. 100 Klr.	9 90	7 30	7 90	6 60	5 90	6 82	6 30

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu se naznanja, da prevzame Dr. Josip Kočever

lekarnico ali apoteko

svojega očeta in da bode v istej hiši in popolnem po načinu in smislu rajnega g. Dr. Štef. Kočeverja zdravil.

V Celji meseca marca 1883.

Dr. Josip Kočever.

Zahvala.

Društvo „Gornje-savinjska posojilnica“ v Mozirji, je blagovolilo darovati lansko leto 10 fl. in letos zopet 10 fl. za uboge šolarje na Gorički šoli, za katero svoto se je letos raznovrstno blago kupilo in se 27 potrebnih učencev obdarovalo.

V imenu obdarovanih revčkov, izreka podpisani najtoplejšo zahvalo blagim dobrotnikom!

Na Gorici 15. marca 1883.

Tone Žagar,
učitelj.

Oznanilo.

Na sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru vršijo se od 27. do 31. marca t. l. predavanja za goste. Razlagalo bode se, kako se imajo obrezovati in saditi trsi pa sadovna drevesca.

Pristop je vsakemu izobražencu prost. Naglašja se pa in več poizvé pri

Ravnateljstvu.

1—2

Ponudba.

Pri podpisnem se dobiva po zelo nizki ceni:

1. Okoli 2000 sadik velikih jagod;
2. Semena in sadike raznih cvetlic;
3. Lepa mlada drevesa divjega kostanja z rudečim cvetom, 2—4 metre velika;
4. Lepo število žlahtnih vinskih trt in okoli 1000 drevesnih sadežev za požlahnjenje.

On tudi sadi in cepi prav izvrstno razna drevesa in žlahne trte, ter se v tem občinstvu priporoča

Jarnej Pepevnak,

sadje in vinorejec.

Postaja Polčane, pošta Loče.

1—2

Mlinska sprava

popolnem zadostujoča zu 8 tečajev iz dveh mlinov blizu Vojnika pri Celji je na prodaj. Več pové Ferdinand Urlich v Celji.

Škodle (Falzschindeln)

prav po ceni prodaja

Franc Gradišnik

Grosswalz pri sv. Duhu

pošta: Leutachach.

1—2

1—3

Hišne orglje

v okusni omari, še celo nove, so na prodaj. Več naj se pozve pri gospodu

J. Skamljiči,

organistu pri sv. Benediktu v Slov. gor.

Mežnar-orglarska služba

pri sv. Jederti nad Laškim trgom z dobriimi dohodki in prostim stanovanjem je do 1. maja t. l. razpisana. — Prošniki naj pošljejo svoja spričala župnijskemu uradu pri sv. Jederti (Tüffer.)

1—3

2—2

Ponudba.

Tržec s perutnino in jajcami

Štefan Kopša v Račah

(Kranichsfeld, Südbahn)

išče prejemnikov na debelo.

3—4

Harmonična zvonila

z jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več kakor 100 let, solidno delane in jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

o. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

 Podrobne cenilnike dopošlje brezplačno in franko.

Tri bike (Mürzthaler)

ali tudi domačega plemena (sive) kupi občina Trboveljska, kateri pa ne smejo biti veliko pod 1¹/₂ leta, in ne nad 2 leti stari.

Pismene ponudbe do 15. malega travna pod naslovom:

Ferd. Roš,

1—2

Hrastnik (Südbahn.)

HENRIK SCHÖN

juvelir, zlatar in srebernar

v Mariboru

v gosposki ulici šte. 19,

priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko, iz nova odbrano zalogo zlatega in srebernega blaga, med tem celó nove reči za

velikonočna

in

birnska darila.

Staro zlato in srebro, nakupujem ali zamenjavljam; vsa v moj posel spadajoča popravila točno in po nizki ceni izvršujem; tujim naročnikom takoj ustrezam.

Tudi sprejemam vsakojaka graverska opravila in naročene reči kmalu izrezujem.

3—3

Nagrobni kamni.

Kamenar J. Horvat v Račah

(Kranichsfeld, Südbahn)

priporoča bogato zalogo lepo izsekanih

nagrobnih kamnov

iz kamnja na Ptujске gori nalomljenega.

2—2

Cena je najnižja.